

СТИЛОТ НА ЧИТАЊЕ НА МАЈКИТЕ ВЛИЈАЕ ВРЗ ПОДОЦНЕЖНОТО РАЗБИРАЊЕ НА ТУЃИТЕ МИСЛИ И ЧУВСТВА ОД СТРАНА НА ДЕЦАТА

Користењето на когнитивни глаголи како „мисли“, „знае“, „сеќава“ или „верува“ од страна на мајките додека им читаат сликовници на децата има поволен ефект врз подоцнежната способност на децата да ги разберат мислите и чувствата на другите луѓе – она што психолозите го нарекуваат „теорија за умот“.

Ова било демонстрирано и порано со мали деца на возраст меѓу три и четири години. Но, сега Џуан Адриан од Универзитетот „Јауме 1“ од Шпанија и неговите соработници востановиле дека исто така важи и за деца до седум години, возраст на која влијанието на мајката се очекува да е намалено.

Истражувачите го набљудувале начинот на којшто четириесетина мајки им читале книги на нивните деца на возраст од три до шест години. Детското разбирање на туѓите мисли и чувства било тестирано со помош на задачата „Бони Топ“, којашто се состои во следново: на децата им се покажува кутија со бонбони „Бони Топ“ и се бара да кажат што има во неа. Децата вообичаено одговараат бонбони. Потоа се покажува вистинската содржина: моливи, и се прашуваат да кажат што друго дете ќе мисли дека има во кутијата пред да погледне внатре. Пред да разберат дека другите може да имаат погрешни верувања, децата одговараат со „молив“.

Една година подоцна, мајките повторно биле набљудувани како им читаат на нивните деца. Повторно било тестирано и детското разбирање на мислите на другите, овој пат со посложени задачи.

Лонгитудиналната природа на експериментот овозможила да се провери дали јазичниот стил на мајката навистина има влијание. Било најдено дека користењето на когнитивни глаголи од страна на мајките во првичната студија го предвидело детското разбирање на туѓите мисли и чувства една година подоцна, дури и кога се контролирало за првобитното разбирање на туѓите мисли и чувства и образованието на мајката. Но, обратното не било точно – детското разбирање на туѓите мисли и чувства во првобитната студија не го предвидело подоцнежното користење на когнитивни зборови од страна на мајките.

Преку подетално испитување на стилот на читање на мајките се увидело дека особено биле важни повикувањата на мислите и чувствата на ликовите и објаснувањето на нивните мисли и акции со честа употреба на зборот „мислам“ (на пример, Мајката чита: „... ова дете гледа многу луѓе и мисли, „Ќе се преправам дека не знам што се случува и ќе се наместам на почетокот од редот“). Ова повикување на мислите и чувствата на ликовите било причина за нивните деца да имаат понапредно разбирање за туѓите мисли и чувства една година подоцна.

Изворниот текст може да се најде на: <http://digest.bps.org.uk/2007/08/mothers-reading-style-affects-childrens.html>